

AYR

Afb. 8. Haarlem. Tin vondst uit de Raamsteeg. De kan (12,5 cm hoog) is van Zuidhollands type en tussen 1604 en 1607 gemaakt door Cornelis Jacobs uit Leiden. De lepel heeft als tinmerk een gekroonde Tudorroos met initialen H.H. (gieter onbekend), en dateert uit het begin van de 17e eeuw. Foto Openbare Werken, Haarlem.

De Werkgroep Haarlem heeft op diverse plaatsen waarnemingen gedaan. Tussen Burgwal en Akerstraat is opgegraven, met palen en steen inheems-Romeins aardewerk. Aan de Kruisstraat: een opgraving met Laat-Middeleeuwse muur. Aan Lange Margarethoed is opgegraven. Middeleeuws aardewerk is gevonden. Een veldkartering in de omgeving van gebaggerde grond op de Akerstraat. Het materiaal op enkele plaatsen is van A. M. Numan vatte de conclusie samen.

Heemskerk Ten noorden van de oude grasland, dat de naam van de naamdrager van een laan, waar de Heemskerk is. In 1399 werd Bertout opgegraven, zuiden waarvan zijn steen oosten ervan de voorbode van de vermelding uit 1321 (1976, 14). Dankzij toestemming van de Heemskerk, kon hier opgegraven worden, die in fasen opgegraven werden uit de 17e-18e eeuw en zijn niet ouder dan 16 cm breed en 8 tot 8 cm hoog. Hieronder lag de hoogwerf werd opgegraven. Het hoofd van de in de steenruimte te tonen. De steenruimte van 22 x 10 x 5 cm. Beide formaten dateren opgetrokken in dezelfde tijd. Het onderzoek zal in 1984 worden afgerond. ADN, Haarlem/ROB,

Leden van Werkgroep Haarlem hebben opgegraven en vondsten gedaan. Veel later - 18e-eeuwse - vondsten van houten tonpuut. Gulik.

Heiloo Bij de boerderij met de naam: Ter Coulster is opgegraven. Een bouwput van Willeminck, was aanleidend. Het dateert uit het begin van de 17e eeuw.

Haarlem (afb. 8) Het Gemeentelijk Oudheidkundig Bodemonderzoeksteam voerde in 1983 diverse onderzoeken uit.

Onderzoek aan de Lange Veerstraat versterkte het in 1982 bij een opgraving aan de Houtstraat gerezen vermoeden, dat Lange Veerstraat/Kleine Houtstraat in eerste aanleg een terpendijk geweest is. Op het Holocene zand werden op de oostflank van de strandwal en direkt aan het water twee bewoningslagen aangetroffen. De oudste bevatte wat inheems-Romeins aardewerk, de jongste wordt door aardewerkvondsten in de 11e, mogelijk zelfs 10e eeuw gedateerd, en is afkomstig van de vroegste Middeleeuwse bewoning. In de 12e eeuw heeft er een flinke ophoging plaatsgevonden. Dit op sommige plaatsen 1.2 m dikke ophogingspakket, doet aan een terpje denken. Een bij de vroegste fase van dit terpje behorende afvalkuil leverde veel scherven (o.a. Pingsdorf) en leerafval op.

Onderzoeken aan Raamsteeg, De Witstraat, Lange Begijnestraat, Jansstraat en Klein Heiligland leverden in ruime mate bewoningsafval op, zodat een redelijk beeld verkregen kan worden van enkele 17e- en 18e-eeuwse huishoudens. In totaal werden hier 16 beerputten, 2 beerkuilen en 3 (afval)tonnen onderzocht. De vondsten waren zeer bevredigend. Een rijk scala aan steengoed, majolica, diverse soorten rood- en witbakkend aardewerk, glas (opvallend veel), metaal (ijzer, tin en koper), hout (onder andere een klapspaan), leer, textiel, papier, speelgoed, benen voorwerpen, zaden, vruchten, eierschalen etc. werd geborgen.

Dat een onderzoek in een beerput niet geheel zonder gevaar is, bleek toen de GG en GD een beerputmonster op eventuele ziektekiemen onderzocht en er levenskrachtige eieren van *Ascaris lumbricoides* (spoelworm) en *Trichuris trichiura* (zweepworm) in aantroef!

Kleinere onderzoeken werden uitgevoerd aan Donkere Spaarne, Spaarnwouderstraat, Anthoniestraat, Nobelstraat en op het Prinsenhof. In samenwerking met T. Maarleveld (onderwaterarcheoloog van het ministerie van WVC) en het duikteam IJmond werd een begin gemaakt met een onderwateronderzoek in de Mooie Nel. Na enkele pogingen werd een enkele meters hoge 'richel' gevonden, bedolven onder recent stadspuin. Deze mogelijke fundering zal op een nader te bepalen tijdstip verder worden onderzocht.

Openbare Werken, Haarlem

J. M. Poldermans